

zalogo pšenice in s precej mlevskimi izdelki. — Na Bakovniku pri Kamniku je uničil ogenj znani Cuzakov hlev, ki je sedaj last g. Jerneja Berleca. Sosedje so oteli iz hleva živino in svinje, poslopje je zgorelo do tal. — V noči je pogorela 20 tisoč Din vredna viničarija posestniku Jožefu Kolarju v Jasterniku pri Poljčanah. — Dne 4. septembra ob eni uri popoldne je izbruhnil v vasi Notrajne Gorice pri Brezovici v ljubljanski okolici velik požar. Pogoreli so posestniki: Jožef Sojer, Jakob Kušar, Kozin in Lojze Sojer. Zgorel je zgornji del zvonika, 20 voz sena in zelo mnogo žita. Nekateri pogorelci so zavarovani. Radi suma požiga so aretirali 70letnega hercača Jožefa Žabkarja, ki je stal pri požaru pred Sojerjevo šupo. Pojavil rdeči peten. Omen. vsako krivdo in je še vzrok velike požarne nesreča tajna zagonetka.

Razne novice.

Vodovod za Belokranjce. Pričeli so z gradnjo velikega vodovoda za Belo Krajino, ki bo stal 14 milijonov Din. Vodovod bo imel 27 rezervoarjev in bo znašala dolžina glavnih vodovodnih cevi 87 km.

Največje orgle. V St. Vidu nad Ljubljano je dogradil mojster Jenko orgle za stolno cerkev v Djakovu. Orgle imajo 72 registrov, 3 manuale in nad 5000 piščalk. Nove djakovske orgle so največje v naši državi.

Vse cenjene čitatelje vjudno opozarjamo na prilogo v današnji številki »Slovenskega gospodarja« od splošno znane tvrdke za prodajanje srečk državne razredne loterije Marko S. Serdarušič, Beograd, Knežinja Ljubice 16.

Specijalist za kirurgijo sef primarij dr. Čeranič Mirko zopet redno ordinira od 8—9, 12—13 in 15—16 v sanatoriju v Mariboru, Gosposka ulica 49. 1100

Dr. Z. Matiašič ordinira zopet redno ob delavnikih od 10. do 12. in od 4. do 6. ure Glavni trg 4, II. nadstropje, Maribor. 921

V solnčno Dalmacijo! Prijeten izlet z avtom iz Ljubljane od 21. do 26. septembra združen z romanjem v Sinj; z ladjo na otok Hvar. Oglede vseh znamenitih krajev. Podrobna pojasnila pošlje zastoj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1. 1000

Obžalovanja vredni slučaj.

Nočni napad na železniškega čuvaja. Pri železniškem vzdrževalnem oddelku v Mariboru zaposleni 25letni delavec Martin Čobec iz Hoč je bil v noči zaposlen s pregledovanjem tira ob Tržaški cesti. Ko se je pri obhodu pomudil nekoliko pod mostom v Nasipni ulici na Pobrežju, sta se mu pripeljala nasproti dva kolesarja in eden ga je pričel izzivati radi puške. Izzivačema se je pridružila še kolesarka in čuvaj jo je vprašal, kedo da sta njena znanca. V tem trenutku je položil eden od fantov kolo na stran, se je pognal v Čobeca in mu je hotel iztrgati orožje, med tem ko ga je drugi večkrat zabodel. Težko ranjeni je še imel toliko moči, da je hotel oddati iz puške strel, a mu je orožje odpovedalo in napadalca sta zginila v noč. Nato se je Čobec zgrudil nezavesten. Čez nekaj časa si je toliko opomogel, da se je zavlekel do bližnje čuvajnice, odkoder so poklicali mariborske reševalce, ki so ga prepeljali v bolnico.

Študentje! Tudi vašim domačim bo prav, ako boste povedali, da kupujete tam, kjer je za vas najugodnejše, to je v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj!

Izropana starinarina. V noči na 4. sept. je bil v Mariboru v Mlinski ulici izvršen drzen vlom v starinarino Ivana Samuha. Vlomilci so vdrli z dvorišča v prodajalno in so jo temeljito izpraznili. Odnegli so vse, kar jim je prišlo pod roko: nakit, zlate in srebrne novce, inozemski denar, obleko, fotografske aparate in gotovine za 1000 Din. Skupno škodo cenijo na 40 tisoč Din.

Izjalovljen poskus vloma. Pri vpisovanju v srednje šole plačujejo učenci ravnateljstvom šolnino. V blagajnah ravnateljev so večkrat večje svote in na te prežijo vlomilci. V noči na 3. september je neznanec poskušal vломiti v blagajno klasične gimnazije v Mariboru. Ropot je

CROATIA BATERIJE

so sedaj
najcenejše
ker so boljše, nego preje.
Prepričajte se!

prebudil ravnatelja, ki je prepodil nezajeljene nočne goste.

Skočila z drugega nadstropja. V Koroševi ulici 3 v Mariboru je skočila iz drugega nadstropja 16letna Ana Bratina. Pri padcu se je hudo poškodovala na znotraj in si je zlomila roko ter nogo tako, da so kosti predrle meso in kožo.

Napad. Ko se je vračal 27letni viničar Ernst Papež iz Št. Ilja v Slov. gor. zvečer proti domu, ga je napadel neznanec in ga je tako obdelal, da so ga prepeljali s prebito lobanjo v mariborsko bolnico.

Kroglo v hrbet. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je došlo v večernih urah do krvavega dejanja, katerega je povzročila pijanost. 20letni posestniški sin Karl Škofič se je podal proti večeru v pol ure oddaljeno trafiko po cigarete. Tamkaj mu je postregel 27letni Rudolf Dimnik. Ko je Škofič dobil zahtevano, je voščil lahko noč in je hotel oditi. Pijani Dimnik je imel pozdrav za izzivanje, je potegnil revolver in je ustrelil za odhajajočim fantom. Škofiča je zadela krogla v hrbet in ga je na znotraj ranila. Obstreljenega so prepeljali v mariborsko bolnico.

V gozdu ubit. V gozdičku Dobrava pri Rušah, in sicer v smeri proti selniškemu brodu, je našel 3. septembra delavec Al. Marčič ubitega moškega. Poklicani ljudje in orožniki so prepoznali v ubitem 26letnega Ivana Vrbljača, pomožnega delavca v ruški tovarni. Mrtvi je imel na desni glavi veliko odprto rano, ki mu je bila najbrž prizadjana s kamnom, in eno roko v žepu. Vrbljač je bil napaden iz zasede, vržen 3—4 m globoko v grmovje. Natančnejša preiskava bo že dognala, kedo je

Bolnica na vrteči se plošči.

Na južni morski obali na Angleškem gradijo sedaj 2 bolnici, ki stojita na ogromnih ploščah, ki se dajo sukati. Vzrok za to malo čudno gradnjo je prav pameten. Sukajočo se ploščad uravnava posebna ura, katera ob enem skrbi, da so glavna pročelja postopja in dvorane za ležanje vedno obrnjene proti solncu.

Cerkev iz jekla.

V Manili na Filipinskih otokih je bila pred kratkem slovesno blagoslovljena cerkev iz jekla. Svetišče so zgradili radi tega iz tega materiala, ker so izprevideli, da je jeklena konstrukcija še najbolj odporna napram potresu.

Ciganka.

Povest iz domačih hribov.

15

»Cenc je mož — in mož molči in ne čenča.«
»Ko ne veš imena! Hahaha! Šema si! Jezikaš — pa nič ne veš.«
»Kdo si upa to reči?!« je udaril po mizi. »Pokazal vam bom, da vem za ime.«
»Le hitro! Povej! Kako ji je ime!«
»Začne se s P, konča z A, na sredi pa je L. — Zdaj ničesar več ne povem. Ne uganete imena. Jaz ga vem.«
»P-e, Pe, L-a, la — — Pela,« so nekateri ugibali. V tem se jih je že oglasilo štiri ali pet:
»Pavla! — Pavla! — Pavla!«
Cenc je zazijal in debelo pogledal, tako se je začudil. Kar verjeti ni mogel. Zmajal je s svojo razžarjeno glavo in dejal:
»Morda je Pavlina...«
»Pavlina ali Pavla, to je vseeno.«
»Torej Pavlo bo vzel Ravnjak, ciganko?«
»Pavla ni nikakršna ciganka več,« je zagrmel čevljar, »ampak lepa gospodična.«
»Hahahaha!«
»Da bi vzel Ravnjak ciganko, tega ti noben osel ne verjame.«

»Mogoče je le. Saj se je presneto brigal za njo.«
»Kaj se ne bi brigal, če se je namesto njega dala oklati!«

Sem in tja so letele besede in prav glasno je postalo. Sredi hrušča se je nenadoma prikazala Urška s svetilko. Cencu je na mah ugasnil okoli glave rdeči vinski žar in kar prebledel je. Ne! Ne! — si je mislil —, le zdaj ne! Korajža velja! Junak, na plan! Na dan! Ho! — Glavo je vzdignil in rekel z glasom kakor turški sultan:

»Gospa Uršula, ali si špijon? Pojdi domov! Kadar se močje zberejo, da se o visoki politiki pomenijo, ni za ženske med njimi prostora. Jaz v domači politiki nimam volilne pravice, ti je pa v državni nimaš. Razumeš?!«

»Ne, Urška mora ostati.«

»Tička, sem pojdi!«

»Sem pojdi! Na, pij!«

»Urška, ali je res, da bo Ravnjak vzel Pavlo, ciganko?«

»Kdo je to rekel?« je zavpila Urška in vsa prebledela.

»Cenc pravi tako, tvoj stari. Pravi, da si Pavlin prstan imela v rokah,« ji je zakrutil pijan glas na uho. Teda se je zaletela v Cenca in mu pomolila pesti pod nos:

»Tiii — čenča čenčasta, ti! Ali si moral vse počenčati!«

delavca ubil in zakaj je bilo zagrešeno vse obsodbe vredno krvavo dejanje.

Posledica prehitre vožnje z avtomobilom. Po cesti od Ptuja proti Sv. Juriju ob Ščavnici je drvel te dni tovorni avtomobil. V vasi Oblaki je prignal po cesti proti avtomobilu junca 10letni Franček Žmavc. Deček se je komaj ognil avtomobilu s skokom na travnik, junca pa je avto butnil ob stran. Lastnik živali ima 800 Din škode. — Isti nepredvidnej je pozneje zadel v voz, ki je bil s senom naložen, in je povzročil lastniku posestniku Lovr. Špindlerju iz Zagorcev 300 Din škode. Skrajno nepredvidni šofer je naznanjen sodišču.

Velika hmeljska tatvina. V Grajski vasi pri Gomilskem je bilo posestniku Ivanu Šlander iz njegove shrambe ukradene večja množina suhega, iz njive pa svežega hmelja. Oškodovani ima že več let umobolno ženo ter je oče peterih malih otrok, zato je ta tatvina tembolj obsojana vredna.

Izpred sodišča.

Obsojen radi tatvine iz zaklenjene omare. 33letni delavec Luka Črešnjik iz Kokavice pri Črni je ukradel iz zaprte omare Valentinu Krofu 40 Din. Črešnjik je bil v Mariboru 3. septembra obsojen na 4 mesece strogega zapora.

Slovenska Krajina.

Sobotn. Bliskoma se je 2. septembra raznesla vest, da je v Mariboru v bolnici umrl tuk. javni notar dr. Anton Koder. Eil je na Pohorju in se je kar onesvestil. V bolnici mu več niso mogli pomagati. Poznalo ga je skoraj vse v naši krajini. Bil je blagega srca in je večkrat pomagal tam, kjer drugi niso hoteli, dasi bi bil skoraj dolžni. Bil je v Soboti pomembna osebnost. Gotovo je iz srca odpustil vsem tistim, ki so ga iz prestižnih ozirov blatili. Bil je v najlepši moški dobi. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik, vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Sv. Sebastijan. V sredo 2. septembra zjutraj ob pol dveh je imel naš župni upravitelj g. Bejek Janko obisk. Bila je krasna mesečna noč.

»Mojster Smola« je zlezal vase ko kup greha in ni črnil besede. Take še svoje ni videl. — Žena pa je pihala vsa divja:

»To je tvoja državna politika, ti, ti, ti — petelin na gnoju! Saj pravim: drugega vas ni, dedci presneti, sam jezik vas je!«

»Torej je le res?«

»Torej je le res, da sta Ravnjak in Pavla v besedi?«

»Nič ni res. Ničesar nisem rekla. — Čenče, same čenče, kar vam je ta pijanec natvezel.«

Tako hude in jezne Urške še nikoli niso videli. »Urška, nikar ne bodi tako huda! Rajši sedi; kave ti prinesem,« jo je skušal krčmar pomiriti.

Toda Urški danes ni bilo ne za kavo in ne za žemlje; tik k svojemu je zopet stopila in mu za brusila:

»Pijanec zanikrni! Takoj se mi skidaj domov! Če ne greš, pojdem sama, ampak ne več gor v kočo, temveč kam drugam in ne boš me več videl.«

S temi besedami je mahnila s svetilko in jo odkurila pri vratih. Cenc se je skobacal izza mize in se ponižno opotekel zanjo. Kako sta domov prišla, o tem niti on niti ona nikoli nista kaj povedala.

X.

Hudi časi so se začeli za Ravnjaka. Kar čez noč se je razvedelo po vsej Bistrici, kar so se možje

Vlomilci so hoteli priti skozi okno v župnišče. Najbolj primerna se jim je zdela obednica, v kateri ni nihče prenočeval. Videli so v obednici omaro in najbrž so hoteli to izprazniti, ali pa priti skozi obednico v pisarno in k blagajni, ki je pa skoraj vedno prazna. Od sosedov so prinesli lesene hlode in si delali pot. Močno, debelo, železno mrežo so prelomili, deloma pa izdolbili. Imeli so že luknjo, skozi katero bi človek lahko prišel, pa delali so še večjo, menda za slučaj bega. G. Bejek je dalj časa poslušal delo roparjev in je prvotno mislil, da so mačke. Šele ko je vstal, mu je bilo jasno, da nekdo vlamlja. Odprl je vrata v obednico in videl vlomilce pri oknu. Prenaglil se je in je zavpil, še

ZDRAVO VINO IN MOŠT
z uporabo
KALIUM-META-BISULFITA
ZNAMKE „VINOBRAN“
Navodila in vzorce poljija brezplačno
tovarni „ZORKA“ D. D. SUBOTICA

preden je nabasal puško. Ustrelil je za njimi, pa že prepozno. Isto noč so poskušali vlomiti tudi v šoli v Moščancih. — Ljudje so razburjeni in ne pričakujejo nič dobrega, če se že vršijo taki vromi. Kdo bi bili vlomilci, ne vemo. Morda cigani, sumimo pa tudi razne hrvaške pobiralce milodarov. Ob ti priliki povdarjamo, da so ljudje nevoljni, da neprestano hodijo tu nabiralci iz južnih krajev. Imamo tudi mi reveže in naš človek ne bo nikdar šel niti na Hrvaško, kaj šele v Srbijo prosit podpor, če mu pogori hiša ali kaj drugega. Prosimo oblast, da takim, največkrat sumljivim osebam, ne daje potrebnega dovoljenja.

Srednja Bistrica. Že dolgo ni bilo na Srednji Bistrici kurjih tatov, sedaj pa skoraj vsak čas komu zmanjkajo kure. Do sedaj so bili osumljeni takih, vendar ni nihče ni misliljo na to nepošteno delo.

Kebelj. Preteklo nedeljo dne 30. avgusta so Kebeljskani na ustanovnem občnem zboru Pro-

Dolnja Lendava. V nedeljo 30. avgusta smo imeli pri nas gasilske vaje in sicer: naša, črensovska, gornje- in srednjebistriška četa. Ob napovedani uri se je zbralo mnogo občinstva na kraju vaje, ki je z velikim zanimanjem sledilo vajah in tekmam. Vse gasilske čete so se zelo potrudile in vse bi rade bile prve, kar pa je nemogoče.

Radmožanci. Turniški gasilci so imeli v nedeljo dne 30. avgusta župne vaje v Radmožancih. Pokazali so se zelo spretni. Čestitamo!

Turnišče. Šolsko leto se je začelo in naši učitelji so se vrnili zdravi nazaj na svoja mesta. Vsi učitelji so imeli lepe in vesele počitnice, le edino učitelj g. Šunker Ivan ni imel lepih počitnic, ker je bil na orožnih vajah. Toda tudi on se je vrnil zdrav in vesel nazaj na svoje učiteljsko mesto.

Obsojena cigana. Dne 2. septembra sta dajala pred sodniki v Mariboru odgovor ciganska brata šarkezi-Kovač Geza in Albert. Oba sta iz ciganske naselbine v Borec, znana uzmoviča in klateža. Letos 9. maja sta zagrešila tolovajski napad. Oborožila sta se s karabinko in sta poskušala tatinsko srečo pri raznih kurnikih. Že bolj pozno ne večer sta z orožjem prisilila na cesti med Brezovci in Salamenci Karla Zöksa, da jima je moral dati 250 Din in nekaj blaga, s katerim se je vračal iz trgovine proti domu. Cigana sta bila našemljena in sta govorila napadenemu nerazumljivo cigansčino. Edina sled, katere so se oprijeli orožniki, so bili odtisi ciganskih nog v od dežja razmočenih tleh na kraju napada. Zandarji so napravili odtiske bosih nog v mavec in so začeli v te primerjati noge ciganov iz naselbine v Borec. Na ta način sta bila izsledena tolovajska bratca, ki sta seve vse tajila. Pozneje so našli še celo del oropanega blaga. Geza je bil obsojen na 1 leto in 6 mesecev robije, Adalbert na 6 mesecev robije.

svetnega društva manifestirali za katoliško prosvetno idejo. Že pred štirimi leti se je postavil vogelni kamen za novo prosvetno društvo. Toda v tistih časih, ko je vladala krivica in hinavstvo in ko je tirnil nasilni bajonet, je moralo cvetoče delo zastati, a pogumni početniki prosvete, so bili za svoje kulturno in narodnostno

menili v gostilni. Na Ravnah so si posli novico skrivaj pripovedovali, ujec Miha pa je mlademu kar v lice zabrusil, kako je Cenc pri Blatniku pravil, da bo on, župan, vzel ciganko in da ji je podaril zlat prstan. Ravnjaka je zgrabila jeza, da je bil rdeč ko kuhan rak. Nič ni tajil, rekel pa je, da mu ni mar, kaj taka pijana čenča v krčmi gobezda.

Na Pavlo je bil silno hud. Tega ji ne bo kmalu odpustil, da je skrivnost tako lahkomišelnost izdala — pa še celo klepetavi Urški in Cencu, ko je morala vedeti, da jo bosta na veliki zvon obesila. Zdaj naj počaka! Ne bo ga kmalu k nji. Pokazal ji bo, da ga je razžalila.

V srcu pa ji je ostal zvest, čeprav mu je bila ljubezen zagrenjena. Ko ga je nekoliko dni potem sosed vprašal, ali je res, da bo vzel Pavlo, mu je brez ovinkov priznal, da je tako in da si ljudje nimajo zakaj jezike brusiti.

Ampak zdaj šele so začeli! Vse je govorilo o tem, da se Ravnjak pri ciganki ženi. Posebno dekleta so se zgražala, da jim gre tako sramoto delati. Na Osojah je bila prava burja. Lenčka, ki je že mislila, da je Ravnica, je od jeze škripala in tulila, sestre so ji pomagale, Martin pa, Osojnikov najmlajši in edini sin, se je rotil, da bo Ravnjaka pred cerkvijo osramotil.

Tedaj je stari Osojnik zbral vse svoje zadaj v kamri in jih je — čeprav je v njem tudi kar vrelo —

Pred 7 leti je obiskal Manilo potres. Vse iz kamenja pozidane cerkve so se porušile ali pa so bile do nerabnosti poškodovane, medtem ko so iz jekla zgrajene trgovine dobro kljubovale najmočnejšim potresnim sunkom.

Konec siona — rablja.

Bao Dai, mladi in na francoskem vzgojeni vladar vzhodno azijske pokrajine Annam je odpravil med drugim tudi stona-rablja. Poprej so v Annamu zapirali na smrt obsojene v ozko dvorišče skupno s slonom, ki je bil izvežban za krvnika. Žival je smrti zapisanega zagrabila z rilcem, ga vrgla v zrak in na tla padlega je pomandrala. Bao Dai je ta grozen